

Zvrácené české šetření. Stát v krizi dál vyplácí příplatky za desítky tisíc

- CZ24 News | 26. června 2023

ČESKO: Poté, co vláda ustoupila od svého záměru snížit pro rok 2024 tarifní platy státních zaměstnanců, zůstávají velkou neznámou osobní odměny a příplatky, které zaměstnanci dostávají nad rámec základního tabulkového platu. Velký úsporný balíček totiž sice počítá se snížením celkové částky určené na platy a další odměny alespoň o 2 procenta, podle ministerstva financí je ale na každém resortu, kde si škrtně. Aktuální situace je přitom taková, že si na některých ministerstvech přijdou lidé v bonusech na tisíce, případně i více než 10 tisíc korun.

Bonusy slouží jako motivace k větší efektivitě práce a jako následné odměnění za dobrou práci. „Takovou situaci firmy v soukromém sektoru často řeší pohyblivou složkou mzdy v podobě odměn, provizí a podobně,“ vysvětluje hlavní ekonom společnosti Roklen Pavel Peterka. Prostor pro podobný přístup je podle něj i ve veřejném sektoru.

Rozdílem je to, že státní sektor od doby vlády Andreje Babiše a především covidových let kupí schodky. Pro letošek je naplánován na 295 miliard korun a jeho dodržení se zatím příliš nedaří. Na konci května dosáhl deficit státního rozpočtu hodnoty už 271,4 miliardy a většina ekonomů má za to, že ministr financí Zbyněk Stanjura schodek udržet nedokáže.

Bonusy se vyplácí dál

Redakce Echo24 se obrátila na jednotlivá ministerstva s dotazem, kolik se kde nad rámec platu vyplácí. Údaje oslovených resortů přináší níže.

Ministerstvo spravedlnosti podle mluvčí Marcely Nevšímalové v roce 2023 vyplatilo zaměstnancům v prvním čtvrtletí mimořádné odměny, což představuje 2, 2415 procenta z celkově vyplaceného objemu na platy do konce letošního května. **Průměrná výše** odměn byla **5 690 korun, medián pak 4 500 korun**. „Žádné další náhrady či bonusy ministerstvo spravedlnosti zaměstnancům nevyplácí,“ dodala Nevšímalová.

Resort průmyslu a obchodu v roce 2022 dal **na odměny 0,13 procenta** z celkové vyplacené sumy. „Z prostředků státního rozpočtu byly v roce 2022 rovněž vyplaceny mimořádné odměny za splnění zvlášť významných nebo náročných úkolů, souvisejících například s českým předsednictvím ad. Tyto mimořádné odměny představovaly přibližně **6 procent**,“ uvedl za ministerstvo Marek Vošáhlik.

Resort dal na platy vloni nakonec 624,3 milionu korun, položka „Ostatní platby za provedenou práci“ vyšplhala na asi 90 milionů a mzdové náhrady na 2,45 milionu.

Podle mluvčího **ministerstva pro místní rozvoj** Petra Waleczka může resort „nad rámec nárokové složky platu každého zaměstnance ministerstva, kterou je platový tarif, zaměstnanci přiznat osobní příplatek, příplatek za vedení (pouze v případě představených a vedoucích zaměstnanců) nebo může zaměstnanci přiznat odměnu“.

Na **osobní příplatek** šlo ročně celkem **20 procent** z celkového objemu finančních prostředků

na platy zaměstnanců, na **příplatek za vedení 5 procent** a **odměny dalších 5 procent**.

„Průměrná výše osobního příplatku všech zaměstnanců ministerstva činí **11 498 korun**. **Medián** činí **10 770 korun**. Průměrná výše příplatku za vedení všech představených a vedoucích zaměstnanců ministerstva činí **15 263 korun**. **Medián** činí **15 000 korun**. Celková průměrná výše odměny za 1 rok přiznané zaměstnanci ministerstva (řadoví zaměstnanci, představení a vedoucí zaměstnanci) činí **29 625 korun**. **Medián** činí **19 581 korun**,“ vyjmenovává Waleczko.

Mluvčí **ministerstva zemědělství** Vojtěch Bílý doplňuje, že na resortu byly mezi letošním lednem a květnem vyplaceny osobní příplatky, náhrady platu za dovolenou a také mimořádné odměny.

Na osobní příplatky šlo v průměru celkem **8 004 480 korun** měsíčně, což je **23,29 procenta** z celkového objemu vyplacených prostředků. „**Průměrný příplatek činil 9004 korun** na zaměstnance na měsíc, **medián** příplatku činil **7 798 korun** na zaměstnance na měsíc,“ uvádí Bílý.

Na náhrady šlo průměrně **1 897 365 korun** za měsíc, což je **5,52 procenta** z celkového objemu. Průměrná náhrada za dovolenou činila **7 061 korun** měsíčně za zaměstnance, který v daném období čerpal dovolenou. Na mimořádné odměny pak z rozpočtu ministerstva mířilo **průměrně 114 144 korun** měsíčně, což je **0,33 procenta** z celkového objemu. **Průměrná odměna činila 8 610 korun** měsíčně na jednoho zaměstnance.

Podle mluvčí **ministerstva financí** Anny Vasko se vyplácení benefitů pro státní zaměstnance řídí vyhláškou Ministerstva financí o fondu kulturních a sociálních potřeb (fond FKSP) a vyhláškou Ministerstva financí o nákladech na stravování a jejich úhradě v organizačních složkách státu a státních příspěvkových organizacích. „Pro rok 2023 činí finanční limit pro individuální čerpání prostředků z FKSP **12 000 Kč**. V rámci rovného přístupu mají všichni zaměstnanci příspěvky stanovené Kolektivní dohodou a Kolektivní smlouvou **ve stejné výši**,“ uvedla.

Stanjura otočil

Ministerstvo financí původně počítalo se snížením sumy na platy ve veřejném sektoru o 4 procenta s poklesem platových tarifů o 5 procent. Z toho nicméně Stanuura vycouval, tarify chce prý ponechat na stejné výši jako v roce 2023. „Vláda na posledním jednání rozhodla, že zachová tarifní platy pro rok 2024 na úrovni roku 2023,“ potvrzuje Petr Habán z resortu financí.

„Co se týká snížení objemu prostředků na platy ve veřejném sektoru, v tuto chvíli platí v konsolidačním balíčku avizované snížení toho objemu v příštím roce o minimálně o 2 procenta, přičemž nelze vyloučit, že v průběhu dalších jednání o státním rozpočtu na příští rok bude dohodnuta úspora v tomto ohledu vyšší. Obecně lze říci, že je na každé organizaci, jakou formu řešení v tomto ohledu zvolí,“ dodává mluvčí. Podle něj tak záleží na jednotlivých resortech, kde konkrétně škrtnou.

Podle dřívějšího návrhu ministerstva financí by platy klesly úplně všem a nemalá část resortů by navíc měla propouštět. Nejvíce, asi 7,9 miliardy právě na platech mělo ušetřit ministerstvo školství. Dále pak ministerstvo vnitra 2,9 miliardy a ministerstvo práce a sociálních věcí 1,1 miliardy. Celkově se mělo ušetřit přibližně 16 miliard. Propustit asi 2200 lidí mělo opět ministerstvo práce, okolo tisícovky pak znovu vnitra a také resort pro místní rozvoj. Naopak nabírat mělo ministerstvo obrany, a to asi 1200 lidí.

Podle ekonoma Peterky je častým argumentem proti systému tabulkových platů vytvoření prostředí, které nemotivuje zaměstnance k maximalizaci produktivity jejich práce. „Tabulkové platy se stanovují na základě několika metrik. Jedná se o dosažené vzdělání, odpracovaná léta, typ pracovní pozice apod. Platové tabulky a platové třídy pak plně nereflektují kvalitu pracovního výkonu ani úsilí

konkrétního zaměstnance. Zjednodušeně, výkonní a méně výkonní zaměstnanci mohou pobírat stejný základní plat dle tabulek. Taková situace pak snižuje zaměstnancům motivaci k práci. To je pak častým argumentem v debatách o srovnání efektivity práce ve veřejném a soukromém sektoru," míní.

Podle něj je nyní vhodná doba pro otevření debaty o systému a struktuře platů ve státním sektoru. „Nastavení odměn na základě výkonů pracovníků ve veřejném sektoru je mimořádně komplikované a často neexistuje jedna správná metrika. Shodneme se na tom, že nechceme nastavit odměny pracovníků na finančním úřadě na základě počtu identifikovaných chyb v daňovém přiznání. Stejně tak zřejmě nechceme navyšovat odměňování strážníků městské policie na základě objemu vybraných pokut nebo státní zástupce na základě počtu lidí odsouzených do vězení," dodává s tím, že pokud by se mělo něco měnit, je podle něj správnější sáhnout na tabulkový plat, než na příplatky.

[ZDROJ](#)

[ZDROJ](#)